D•N
27/12 1950

Går USA mot isolationism?

De amerikanska kongressvalen för nära två månader sedan tyddes av många iakttagare, särskilt i Europa, som en framgång — om också långtifrån en seger — för de isolationistiska tendenserna. Anledningen härtill var dels att det republikanska partiet, inom vilket kritiken av regeringens utrikespolitik är ojämförligt starkast, vann ett antal mandat, dels att i flera valkretsar energiska anhängare av Truman besegrades av politiker som gjort uttalanden i isolationistisk riktning. I USA hävdades emellertid av de flesta att någon avsevärd ändring av den utrikespolitiska hållningen inte framträtt, Inrikesfrågor, och inte minst lokala och personliga frågor, låg, sade man, bakom regeringspartiets förluster; en skärpt kritik mot Truman och Acheson var att vänta, men inte någon utrikespolitisk nyorientering och än mindre någon återgång till isolationismen.

Genom nedervaget i Korea har hela problemet om USA:s politik kommit upp till ny och radikal debatt. Sitt mest påtagliga yttre uttryck har oron fått i den republikanska aktionen mot Acheson. I och för sig kan visserligen denna aktion inte tolkas som en isolationistisk framstötl. Dess motiv synes vara misstro mot utrikesministern och kanske än mer önskan att avsvära sig allt ansvar för det svåra läge som inträtt; en mängd republikaner som vill öka i stället för minska USA:s ingripande i världens affärer har därför kunnat ansluta sig till partiets attack. Men många andra uttalanden och kommentarer går ut på att framföra synpunkter som går i isolationistisk riktning eller att betona dessa synpunkters växande popularitet. Sedan Truman och Marshall år 1947 uppdrog riktlinjerna för den politik som nu förs torde inte någon opinionskris eller förtroendekris av liknande betydelse ha förelegat.

Vid bedömandet av läget får man emellertid först och främst komma ihåg att ordet isolationism numera nästan alltid användes i nedsättande mening — ingen säger sig vara isolationist — och inte sällan bruka för att stämpla och skrämma dem som opponerar mot regeringen. Bröderna Alsop förklarar, det är sant, att en total isolationism växer fram, med krav på att USA skall lämna både Europa och Asien åt sitt öde och inskränka sig till försvar av de båda amerikanska kontinenterna. Men denna linje har, såsom bröderna Alsop själva framhåller, inte funnit någon talesman med auktoritet. Vad som förekommit är att angrepp mot regeringen och allmänna programförklaringar färgats av önskan att i hög grad begränsa USA:s åtaganden. Förre ambassadören i London Kennedy klargör en del av den känslomässiga bakgrunden då han talar om att de miljarder som kastats ut i Europa kunde ha använts bättre i Amerika och att de västeuropeiska folken inte är att lita på. Kolumnisten Walter Lippmann säger sig observera att "opinionen går i riktning mot en väpnad isolationism" och tar själv avstånd både från denna linje och från regeringens "globala politik", som vanligt utan att tillnärmelsevis klart meddela vad han själv anser.

Den programförklaring till vilken denna nyisolationism, denna relativa isolationism, främst ankyter har givits av USA:s ende levande expresident, republikanen Herbert Hoover. USA, "den västerländska civilisationens Gibraltar", kan inte föra ett framgångsrikt lantkrig mot Ryssland —Kina; dessa länder kan inte genom överlägsenhet i luften och till sjöss besegra USA — dessa satser är Hoovers utgångspunkter. Under alla förhållanden kan och skall USA genom en stark flotta och ett starkt flyg hålla Stilla havet och Atlanten, med England såsom utanvärk på ena sidan, Japan, Filippinerna och Formosa på den andra. En reträtt till denna "perimeter" blir dock inte klart förordad. Varje eftergiftspolitik mot Kina fördömes; Kina skall betecknas som angripare och utsättas för blockad av FN. Och å andra sidan avvisar Hoover inte principiellt hjälp till det kontinentala Västeuropa. Han uttrycker en allmän misstro mot dess folk — de är påverkade av marxism och kommunism, har blivit psykiskt skadade genom kriget och har hittills inte visat förmåga av enighet och självförsvar. Men om dessa stater rustar sig själva så kraftigt att de kan bjuda Ryssland spetsen, skall USA stödja dem. Om så icke sker, är hjälp från USA "en inbjudan till ett nytt Korea"; i annan det sker "skall inte en man till och inte en dollar till sändas till deras stränder". I stnom tid skall det kommunistiska väldet falla sönder genom oenighet och inre upplösning; för USA gäller det att värja sig och vänta, att överleva.

Trots reservationerna är det isolationistiska perspektivet i detta tal uppenbart. Hoover kan anknyta till grundlagsfädernas föreställningar om ett av oceanerna skyddat Amerika, som skall blomstra fjärran från världens yra. Han finner stöd hos dem som i Europas folk ser dekadens, oförmåga och defaitism, som i USA ser "den kristna civilisationens fästning i världen". Han måste, trots sin varning mot eftergiftspolitik, uppskattas av de många som vill ha slut på det koreanska äventyret, med dess offer av amerikansk ungdom för en sammanhållning som inte kan genomföras. För dem i Europa som inbillar sig att amerikanskt understöd åt de fria staterna i världen är ett utslag av amerikansk kapitalism bör det tjäna till reflexion att Hoovers tal vunnit stark genklang bland annat i Wall Street Journal och i Hearstpressen. Varmed inte är sagt att talet saknar resonans hos breda folklager; efter allt detta har Hoover vid sjutton sex års ålder genom detta tal än en gång blivit språkrör för miljoner amerikaner.

Representerar Hoover det republikanska partiet? Knappast; inom detta parti finns alla skiftningar, från de Chiang Kai-shek-senatorer som är beredda till krig mot Kina till dem som vill likvidera understödet åt de hotade östasiatiska folken för att koncentrera försvaret till Europa. En uppslutning kring det Hooverska programmet lär för närvarande inte vara att befara. Annu torde det system av understöd åt fria stater som Truman proklamerat vara kungsådran i amerikansk politik.

Kritiken av Hoovers program går på skilda linjer. Från militärt håll påpekas att ett av kommunismen erövrat Västeuropa inte genom invasion kan vinnas tillbaka — den synpunkten kan emellertid vridas till ett argument för isolationismen, ty den innebär att inte heller ett kommunistiskt Eurasien kan invadera Amerika. Snarare finns det anledning att fastslå att på lång sikt de amerikanska kontinenterna, med en femtedel, högst, av världens befolkning, inte kan försvaras. Men även argument av mindre generell art är väsentliga. Förstår inte Hoover, har det sagts, att det svaga och splittrade Europa kan väntas rusta sig till ett effektivt försvar blott om det är förvissat om USA:s hjälp? Och denna hjälp behöver, fastslår den amerikanske flygstabschefen, endast i mycket begränsad omfattning bygga på lantarméer; genom i Europa stationerat amerikanskt flyg kan en rysk erövring förhindras.

Den uppfattning som Hoover företräder bör, får man hoppas, bli en tankställare mera i Europa än i USA. I Västeuropa lever alltför många i illusionen att USA är den oemotståndlige soldaten, som man kan använda när det passar och sända tillbaka då det inte passar. Så är det inte; vi får bundna vid USA på ett helt annat sätt än USA vid oss. USA kan retirera till sitt "blockhus" — för att bruka det senaste slagordet —, vi kan det inte. Europeisk försvarsvilja och europeisk sammanhållning är en förutsättning för hjälpen — och utan denna hjälp blir försvarsvilja och sammanhållning en heroisk gest, men inte ett värn för livet.

Ni kommer väl ihåg

SAMTID och FRAMTID

tidskriften för idépolitik och kultur, när Ni abonnerar för 1951.

Obs. oförändrat pris trots allt: 14:— pr år, 7:50 pr halvår.

I bokhandeln eller från

NATUR och KULTUR
Stockholm V4
(postgiro 195650)

Vill Ni följa med Er tid?

Läs om dagens aktuella frågor i veckotidningen

MEDBORGAREN

• Politik, kultur
• ekonomi i fri, saklig
• koncentrerad debatt.

Under 1951: känt folk berättar sina skolminnen.

Pren.-pris: Helår 15 kr., halvår 8.50. Postgiro 55 85 83 eller per tel. 24 35 50 eller på posten.

PRESSGRANNAR

Den amerikanska isolationismen har kulminerat, men den har inte upphört, anser Norrländska Socialdemokraten (s):

Mycket beror det på Europa hur det kommer att bli. Visserligen är atlantstyrkor i vardande och visserligen har Eisenhower anförtrotts högsta ledningen av dessa. Man gör nog ändå klokt i att inte betrakta dessa och liknande arrangemang som någon absolut garanti för den amerikanska isolationismens totala misslyckande. "Våra insatser kräver motprestationer", har man sagt gång efter annan från USA. Hittills har USA lagt stor vikt vid de symboliska prestationerna. Men allteftersom spänningen ökar torde vikten flyttas över till det praktiska området. För dagen ligger det i vida fältet, vilka de europeiska insatserna måste bli. USA har inte sagt sitt sista ord i det avseendet. Detta faktum skall man inte skjuta ifrån sig.

En enastående bokföringsbok

Dagboksuppslaget omfattar tolv konton jämte diversekonto.

REKONTRAKORTEN FÖRES MED SAMTIDIG GENOMSKRIFT.

En enkel nostradefri anordning möjliggör kortens rekordmässiga inskrivning. Inga separarier — inga engångskarbonder. Noteringarna ske lika enkelt som vid vanlig kolumnbokföring. Pris kr. 14.75 per dagbok. Reskontrakort à kr. 10.— per 100. Begär demonstration. Till landorten mot postf. med returrätt. Återförsäljare antagas.

REVISOR T. LUNDEWALLS FÖRLAG
S:t Eriksgatan 40, Stockholm. Tel. 51 24 64.

Polenfånge hade 28 cellkamrater
Konsulatets matpaket fördröjdes

Återförenade med de sina. Steward Nils Birger Sjöholm kom hem till julen för att fira helgen tillsammans med sin fru och dotter.

Från Dagens Nyheters korrespondent

HÄLSINGBORG, tisdag.

— Bättre julklapp än att på själva julaftonen få hem min man kunde jag inte få, säger fru Ingegerd Sjöholm i Hälsingborg och syr sin make, steward Nils Birger Sjöholm, som suttit häktad i polskt fängelse med alla dess fasor, en riktig välkomstkram. Sjöholm anlände till Hälsingborg med återtåget "Gunnp" av Västervik.

— Jag blev anklagad som valutaförbrytare av de polska tullmyndigheterna, berättar steward Sjöholm. Jag löste ut en klocka för 50 kr. som tillhörde en annan svensk, och när sedan "Wandia" av Rää, som båten hette som jag var mönsrad på, skulle lämna Danzig blev jag häktad, då jag saknade 50 kr. av den uppgivna valutan.

Under förevändning att jag skulle ge signalement på polacken som jag betalat pengarna till fördes jag i land, men blev i stället stoppad i fängelse, och där fick jag sitta i 8 dagar och hade sannolikt inte varit fri än, om jag inte på upprepade förfrågningar svarat att jag fann behandlingen i fängelset utmärkt. Men utmärkt var det långtifrån i det fängelset.

Vi var 28 stycken i en cell som var 6 meter lång och 3 meter bred. Stanken var fruktansvärd, och vi fick nattetid sitta och ligga ovanpå varandra på de sju unta madrasserna. Största delen av dygnet fick vi sitta i mörkret då vakterna släckte ljusen tidigt på dagen.

Maten var urusel. Två gånger om dagen fick vi en skål med spad, kokt antingen på potatis eller kål. På morgonen satte man in ett handfat med kaffe och gav oss dessutom ett par svarta brödlimpor att dela på. Ett enstaket som konsulatet skickade till mig i fängelset fördröjdes några dagar och kom inte fram förrän jag skulle bli frigiven. I stället fick kamraterna dela på det och nog blev de tacksamma alltid.

Av medfångarna fick jag höra att det var mycket stränga straff för valutaförseelser. Minimistraffet var egentligen 8 år, men jag slapp undan med ett halvt års fängelse, villkorlig dom, och något över 1.000 kr. i böter, som UD-förskotterade. De polska fångelserna är överfulla och inte heller tycks myndigheterna vara värst måna om att de blir avfolkade.

"Ungdomsfylleriet ökar om motboken tas bort"

Den främsta anledningen till ungdomsfylleriet är att ungdomarna under senare år fått helt andra ekonomiska villkor än tidigare, skriver direktör Thure Holmberg i Tidskrift för systemhologren. De goda förtjänsterna användes inte alltid på ett förnuftigt sätt.

Kan man vänta större effekt mot ungdomsfylleriet av ett annat system, t. ex. fri försäljning, frågar direktör Holmberg. Det förefaller egendomligt att man kan beklaga sig över ungdomsfylleriet och i samma andetag yrka på fri försäljning. Den ungdom som nu praktiskt taget är svutängd från rusdryckskrönlp intill 25-årsåldern, fyller enligt statistikens vittnesbörd inte mättet i nykterhetshänseende. Kan verkligen botemedlet mot detta beklagliga förhållande vara införandet av fri försäljning för män och kvinnor vid fyllda 21 år? I samning en underlig medicin med hänsyn till diagnosen. Man kan förstå den som yrkar på successiv försäljning till mycket höga priser. Detta system har onekligen förtjänsten att vara konsumtionshämmande, men det har å andra sidan så stora nackdelar, att det knappast kan uppställas som ett rimligt alternativ till det försäljningssystem som vinnerligen långtifrån är fulländat, men som likafullt alltsedan dess första framträdande 1914 uträttat så mycket för den svenska nykterheten.

DAGENS NYHETER
TEGELBACKEN, STOCKHOLM 1
Telefon: 22 40 00
Telegramadress: Dagnyheter. Postgiro 1618 (för annonser) nummer 1 blir (för prenumeration)

Chefredaktör: Herbert Tingsten. Träffas säkrast kl. 13.30—14.30)
Politisk huvudredaktör: Leif Kihlberg.
Redaktionschef och ansvarig utgivare: Sten Hedman.
Dagens Nyheters Aktiebolag: Verkst. direktör: Helge Hedberg

PRENUMERATIONSPRISER
fr. o. m. 1 januari 1951
A Stockholmsupplagna
Månad ... 8:25 Kvartal .. 25:25
Halvår ... 50:— Helår ... 60:—

ANNONSPRISLISTA
daterad 12/5 1950 gäller avet nr. Ny annonsprislista fr. o. m. jan. 1951 tillhandahålles på begäran.
Dagens Nyheters tryckeri, Bthlm.

HYLLOR

praktiska konstruktioner för kontor arkiv bibliotek laboratorier butiker privatbruedn.

Sparrings Försäljningsavd.
Karlavägen 89 — Stockholm Ö
Tel. 67 36 50 - 67 76 75 - 67 76 81

HERBERT TINGSTEN
Chefredaktör, professor
Politik och idédebatt

DAGENS NYHETERS LEDAR- och KULTURSIDOR

Kraft och skärpa, obundenhet i ställningstagandet, fördomsfrihet, humanitär och radikal livssyn ger Dagens Nyheters ledar- och kulturdsior deras egenart.

LEIF KIHLBERG
Politisk huvudredaktör

Politik, historia och idédebatt

Elias Berg
Ulf Brandell
Nils Forssell
Eli F. Heckscher
Per Jacobsson
Sven Erik Larsson
Anton Lindberger
Erik Lönroth
Vilhelm Moberg
Kurt Samuelsson
Karl Axel Tunberger
Hugo Valentin
* Albert Wilfstrand
Sven Öste

Filosofi, pedagogik och juridik

Nils Alexanderson
Per Ekelöf

Carl Ernolv
Sven Erman
Ingemar Hedenius
Carl-Otto Jonsson
Sven Lagerstedt
Bernhard Tarschys
Anders Wedberg
Mia Berner Öste

Naturvetenskap, medicin, teknik

Hannes Alfvén
Gerd Bonnier
Carl Fries
Gösta W. Funke
Lars Gyllensten
Åke Holmberg
Gunnar Infeldt
Lennart von Post
Bror Rexed
Måns Ryberg
Håkan Wirtberg
C. J. Östman

Skönlitteratur

Barbro Alving
Sven Anér
Ingrid Arvisson
Bo Bergman
Staffan Björck
Stig Dagerman
Johannes Edfelt
Rabbe Enckel
Lars Forssell
Sven Hallén
Tore Hallén
Gustaf Hellström

OLOF LAGERCRANTZ
Kulturredaktör

Alf Henriksen
Sigurd Hoel
Olle Holmberg
Barbro Hähnel
Knut Jaensson
Orjan Lindberger
Erik Lindegren
Henry Olsson
Jan Olof Olsson
Åke Runnquist
Vilgot Sjöman
Th. Warburton
Ingemar Wixelius
Eva von Zweigbergk
Lars Ohlgren

Dagens Nyheter är tidningen som för den politiska, ekonomiska och kulturella debatten framåt, tidningen med den orädda och självständiga idékritiken, med viljan att upplysa och vägleda.

Konst och arkitektur

Yngve Berg
Torgeu Bergmark
Carl Nordenfalk
Johnny Roosval
Torsten Westman

Musik och teater

Sven Barrbel
Curt Berg
Birgit Cullberg
Folke Hähnel
Ebbe Linde

Arkeologi och kulturhistoria

Holger Arbman
Erik Berggren
Olof Byström
Gudmar Hasselberg
Sven Jansson
Sten Lindroth
Alf Nordström
Mats Rehnberg

Geografi och resor

Sten Bergman
Sven Dahl
Carl Fries
Gösta Lundquist

NYHET FÖR SVERIGE!

ATT KÖPA BIL
av Ingenjör M. Isacson

Boken som alla köpare av nya och beg. bilar ha väntat på. Nu kan Ni lätt finna en bra bil och spara pengar vid köpet. Visar 100-tals kontrollpunkter, som lätt kan utföras vid provtur-ning. Behandlar dessutom prisbestämning, byten, finansiering, försäkringar, reparationer och driftskostn. etc. Fristicts och data över sagtförs nya bilar. ATT KÖPA BIL är fullpackad med auktoritativ och användbar upplysningsmaterial. Hela samlad upplysning kan ge Er 100-tals kronor igen

312 sid. Pris kr. 6:75.

Ingenjörsfirma Industriservice
Norrköping 8.

Sänd omg. mot postförskott st. ATT KÖPA BIL à Kr. 6: 75 + porto.

Namn .....
Var god textat! Tack!
Adress .....

Prenumerera från januari 1951 på

DAGENS NYHETER

Sveriges största dagliga tidning

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.